

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **GORENJEČ** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravištvu.

Zadružno gospodarstvo in naša duhovščina.

Dopis.

V našem ljudstvu, ki še ni mnogo hodilo v šolo novejšega gospodarstva in življenja, imajo duhovniki precejšnjo veljavo in moč. Skoro 60% Slovencev je kmetovalcev, in kmetovalec se dolgo časa drži starih oblik dela in gospodarenja. To staro delo mu tudi ne prepušča dovolj prostega časa, katerega bi obrnil v svojo izomiko. Svoje otroke prezgodaj napreza v trdnejše delo in jim ne daje rad priložnosti, da bi s pridom obiskovali ljudske šole. Naš kmet je v novejšem času vedno revnejši, ker ne proizvaja tako lahko in toliko, kakor kmetje naprednejših narodov. V svoji bedi vedno misli na to, da bo na onem svetu imel vsega dovolj, zato je rad poslušal duhovnika, ki mu pridiguje, da bo tem srečnejši na onem svetu, čim večjo revščino bo vžival na tej zemlji. Saj ne moremo zahtevati od njega drugega, ker se je vedno šolal v šoli, ki je učila, da mora duhovniku biti poslušen v vsem, sicer je pogubljen na tem in onem svetu. In tako je iz vsake vasi izšel kak duhovnik.

V takem ljudstvu bi se lahko izvedla vsaka v razvoju gospodarstva ležeča reforma, ako jo podpira duhovščina, ali pa, ako jo hoče vpeljati sama, če so le količkaj za to dani pogoji. Zadružno gospodarstvo igra že dandanes med vsemi razvitimi narodi veliko vlogo, zakaj iz gospodarstva proste lastnine, ki je razvezala na milijone delavskih moči, ki je s pomočjo stroja potrojila ali celo popetorila delavsko moč posameznega delavca, ki je iz milijonarjev napravila milijarderje, izhaja naravnim potom zadruga ljudske mase. Nasproti združenim kapitalistom, ki izkušajo z akcijskimi družbami dobiti v svoje roke vse proizvodnje, se naravno združujejo tudi delavske mase, kajti v združenih goldinarjih mase so tudi milijarde. Ako ima ta masa konsum in proizvodnje po zadrugi v svoji lasti, tedaj lahko udari s tem kapitaliste in to tem lažje, ker skoro vsaki dan prihajajo znanstveniki raznih ved med vrste mase, kateri na ta način ne manjka

duševnega voditeljstva. Tudi tovarne same napeljujejo na to delavce, katerim prihaja na misel, da oni lahko sami opravijo v svojo korist to ali ono delo. Oni so namreč združeni in čestokrat ne vidijo svojega gospodarja. Tehnični uslužbenci vodijo tovarniško delo, katero kaže v vsem zadružen organizem. Med razvitejšimi narodi je omika, ki pa ni zrasla v župniščih, taka, da kategorično tudi v duši delavca zahteva človeku vredno življenje in hudo sovraži mastne zasluzke poedincev. Oni, ki dela, naj bo deležen tudi dobička. Nazadnje pa gre ta omika s čredami ovac v človeški podobi proti vsemu oblastvu, ki hoče iz žuljev mase pripraviti poedinim slojem dobro življenje, v boj po masi izobraženejših ljudi. Med ta oblastva šteje masa tudi cerkvene oblasti, ki se še ne morejo sprijazniti s tem, da prištevajo tudi taiste med izkoriščevalce mase, češ, zapovedniki in sužnji, nekateri pametnejši, drugi neumni, so bili in bodo vekomaj. Masa naroda si hoče pomagati z zadrugami v gospodarstvu, posojilnicami, produktivnimi in konsumnimi zadrugami in si tudi mora, kajti razvoj tehnike in vpliv taiste na gospodarstvo jo naravnost sili k temu. Zadružna tovarna, zadružna kmetija, zadružni konsum so v rasti, in nobena bodisi cerkvena, ali posvetna oblast jih ne moreta za dolgo ovirati v razvoju, zlasti pa ne med omikajočimi narodi.

Ta zadruga zahteva omikanejšje ljudi. Samouprava je nje prvi pogoj. Člani zadruga se morajo podvreči znati občenemu blagru zadrugarjev in morajo znati sami vse voditi. Biti morajo možje, ki zaupajo na svojo pamet in v svojo moč ter se ne naslanjajo na koga drugega.

Konec . . .

Draginja in pomanjkanje živeža na Jesenicah.

Na Jesenicah, koncem oktobra.

Odkar se je pričela graditi bohinjska železnica, opazujemo i pri nas nenavadno živahno vrvenje in gibanje. Naš trg je podoben malemu mestecu, poln tisočev delavnih ljudi. Število delavcev se je z zgradbo te železnice tako pomnožilo, da je skoro vse prenapolnjeno, in novi prihajajoči delavci, ki bi radi služili vsakdanji kruh, ne dobe dela. Za vsakega odislega delavca se jih oglasi takoj kar po več. Tako je torej pri nas postalo v kratkem veliko pomnoženje prebivalstva.

Samooobsebi se razume, da ta izredni pojav vpliva tudi na naše življenske razmere: nepopisno draginjo in

pomanjkanje živeža. Pred nekaj leti je vse vpilo vprek, kaka draginja je pri nas, a sedaj se pa še za dobro plačilo in denar ne dobi ničesar. Jabolko velja en komad 5 kracarjev. Meso, katero je opoldne trdo, kakor kak podplat, da ga ni moči zavžiti, velja kila 50 kr., in to meso je od bosniških buš, kajti v klavnico ne vidiš peljati ničesar drugega, kakor kako suho bušo. Kozarca mleka ne dobiš, ako bi zanj dajal cekin. Če prideš v gostilno in si naročiš belo kavo, ti rekó: Ne moremo dobiti nikjer mleka. Piti moraš čaj. Ako rečeš mesarju, da meso ni dosti vredno, se ti smeje v obraz. In vino? O dobrem vinu po gostilnah sploh ni govora.

Na Hrušici je vse polno židov. Gostilne rastejo kakor gobe v gozdu, toda drugega ne dobiš tam, kakor kako gnilo čebulo in kako osmrjeno vino. Naš občinski odbor se sicer pošteno trudi, da bi spravil na Jesenice kake obrtnike, a dosedaj brez vsakega vspeha. Mesarjem in poljedelcem na Gorenjskem bi bilo toplo priporočati, da se malo bolj zanimajo za Jesenice. Tu se namreč lahko zasluži precej denarja na pošten način, in marsikdo bi tu obogatel, ko bi dajal pošteno blago za pošteno ceno, kajti vse bi drlo k njemu.

V kratkem bodo volitve v občinski odbor: Nekaj mož imamo v odboru, ki nimajo pravega smisla za naše razmere. Zatorej vas, Jeseničane, opozarjamo na to, da kakor si boste postlali, tako boste ležali.

V Kranju, 7. novembra.

Razveljavljen odlok. Koroški deželni šolski svet je sklenil, da se petrazredna slovenska ljudska šola v Št. Jakobu v Rožni dolini razdeli v dvojezično. Šentjakovski krajni šolski svet se je pa pritožil na učno ministrstvo, ki je razveljavilo ukaz deželnega šolskega sveta ter odredilo, da ostane vse pri starem.

Po zagrebških izgredih. Javno se je razglasilo, da se nagla sodba prekliče v osmih dneh, dočim izjemno stanje še ostane. Te dni so se prizadetim izplačale odškodnine. Denar se je vzel iz mestne blagajne.

Pomnoženje armade? Odločilni krogi se bavijo s predlogo glede pomnoženja armade. Sešli so se ministri obeh državnih polovic in sklenili umakniti predlogo za stran zvišanja armade in predložiti nov brambni zakon, s katerem se zahteva zvišanje armade samo za eno leto. Nekateri listi ostro pišejo proti temu najnovejšemu načrtu, in mogoče je, da pade Körberjevo in Szelovo ministrstvo.

PODLISTEK.

Trampalež.

(Spisal J. P. pl. Šp.)

Znan je, ne samo v mestu I., ampak tudi po okolici, dà, še celo v Ljubljani. Po svojem pravem poklicu je bil krojač, a ker je čutil v sebi še višji poklic, pustil je krojaško obrt popolnoma in sedaj vbada s politično šivanko vse vprek — svoje politične prijatelje in sovražnike. No, navadno, če je vbadljaj posebno hud, posede se kri najrajše pri njegovih prijateljih. Kajti kandidat, za katerega dela Trampalež, je lahko gotov, da propade.

Dà, smolo ima Trampalež, smolo: Ne samo, da v politiki včasih nehote preobrne kak kozolec, tudi v ljubezni ga je pustila sreča. Včasih namreč prime se Trampaleža tako hrepenenje po ljubezni, da gloda v njegovem srcu ne črv, ampak miš, ki se zaleti od časa do časa v možgane in naredi pravo kolobocijo. Kolesci se začno vrteti z uprav neznanu hitrostjo, različne navdušene misli se porajajo v možganih, ki počasi preidejo v oči in na jezik, — in gorje človeku, ki pride v takih momentih Trampaležu v roke! Natrobi mu jih v ušesa, da si jih ne spravi iz njih štirinajst dni, in čeprav si umiva ušesa vsak dan z Doering-ovim milom «s sovo». Dà, «to vse ljubezen stri . . .»

Poljaki so imeli te dni v Berlinu velik shod. Sklenili so ustanoviti veliko organizacijo vseh Poljakov, živčih v Berlinu in po okolici. Novo društvo bo zahtevalo poljske duhovnike, da se v vseh katoliških cerkvah v Berlinu in po okolici uvedejo slovanske propovedi in slednjič rabi poljski jezik pri krstih, porokah i. t. d.

Nova angleška vojska. Angleži so zopet zapleteni v novo vojno, in sicer v Vzhodni Afriki. Morda bosta zapleteni tudi Italija in Francija. Leta 1884 so si namreč Angleška, Francija, Italija in Abesinija razdelile pokroviteljstvo nad somalskimi deželami. «Blazni Mulloh» se je dvignil in začel puntati ljudstva, ki stoje pod angleškim pokroviteljstvom.

Dopisi.

Iz Strazišča. [Izv. dopis.] Vsakomur, kdor je v zadnjem času količkaj čital časopise, je znano, koliko gospodarskih društev ali bolje rečeno konsumov je moralo prenehati s svojim poslovanjem, ker so bili popolnoma nepotrebni. Kdo pa je imel škodo? Mogoče oni kapelan, ki je ustanovil društvo? Ne. Ta je dobil zato mastno farno. Škoda pa je trpel kmet, ki je o ustanovitvi s svojim premoženjem jamčil za vse dolgove, katere naredi konsum. V začetku kmet seveda ni čutil nič slabega, toda nevednost v trgovini in pomanjkanje kapitala je pripravilo ubogega kmeta ob vse premoženje. Toda to pa nekaterih ljudi še vedno ni izpametovalo. Uničevati hočejo še dalje. V zadnji številki «Slovenskega Lista» je začel že nek mlečnozobi kapelanček ščuvati sitarje, ki so dosedaj popolnoma mirno in zadovoljno živeli ter se pečali s sitarsko obrtjo v vaseh poleg Kranja. Ta človek, ki nima niti najmanjšega pojma o trgovini s siti, pri-govarja ljudem, naj ne delajo več trgovcem tlake, ampak naj si ustanovijo stanovsko zvezo, da bodo blago naravnost prodajali v Italijo in Francijo, ne pa — kakor dosedaj — po trgovcih. Kdor ima količkaj zdrave pameti, bodisi trgovec ali ne, lahko spozna, s kakimi težavami je zvezana trgovina z inozemstvom. Ubogi sitar, ki zna komaj pisati in brati ter sedaj pošteno preživi sebe in družino v svoji hišici, naj naenkrat prične kako trgovino. Denarja ni. Toda posojilnice danes rade dajo denar, saj se vknjižijo na posestvo. Blaga bo vedno več pripravljene, a odjemalcev ne bo. Zveza bo delovala mogoče pol leta, a potem bo nastal — polom. Sitar pojde zopet k trgovcem, poprosi ga za delo, a poprej si poišče sta-

No, sreča pri vsem tem je, da mu pridejo taki momenti samo takrat, kadar je lačen; kajti želodec, če nima nobenega dela, ima več časa za premišljevanje in pridejo mu tudi take neumnosti na misel, kakor ljubezen.

A pustimo to. Hotel sem povedati samo par izgledov, kako globoko misleč politik je naš Trampalež.

Nekoč mi je pravil, da, ko bi naš gospod Tone živeli v srednjem veku, bi bili sedaj gotovo proglašeni že za svetnika, toliko krivic so že doživeli od liberalne stranke. Jaz mu rad pritrdim, kajti gospod Tone so «velevzoren» in «velemiroljuben» gospod, ki niso nikomur storili še nobene krivice, ki so pravo «jagnje», liberalci pa so «volkovi».

«Veste, kanonik Drozd v Pragi je prav eminenten političen «mučenik», in liberalci naj še toliko pišejo, koristilo bode pa le naši stranki.»

Zbog tolike učenosti našega Trampaleža bi bil skoro počil samega čudenja in spoštuje ter nestrpnost sem pričakoval nadaljnega delfičnega izreka. A to pot zaman. Kajti, ko je Trampalež opazil moje začudenje, obrnil se je samozavestno, skomizgnil z ramami in — odšel.

Tudi na zadnji shod zaupnikov je bil povabljen in vestno se je pripravljal na svoj govor. Ker pa nima svoje sobe, izbral si je zato mestno ulico, po kateri je dolgo v noč «študiral» svoj govor.

novanje, kajti tvoja hišica je last one posojilnice, katera se je vknjižila na tvoje posestvo ter dala denar stanovski zvezi, katera je žalostno poginila. Kapelan pa, ki je ustanovil zvezo, bo zato imel že davno v Ljubljani ali kje drugod mastno službo, ljudstvo pa ga bode preklinjalo. Tako se je godilo dosedaj v vsej klerikalni organizaciji in tako pojde tudi dalje, ker drugače biti ne more. Delavci, ne dajte se zapeljati brezvestnim in ničvrednim ljudem, da ne bodete v nekaj letih še na slabšem, kakor ste dosedaj. Trgovci naj bi pa takim ljudem, ki hodijo v vas delat prepir in sovraštvo, pokazali cesto proti Šiški.

Iz kranjske okolice. (Izpreobrnitev klerikalca.) Nekega grdega deževnega večera sem korakal proti svojemu domu in idoč mimo gostilne, v katero sem večkrat zahajal na dobro pivo, zaslišim iz gostilniških prostorov rezek glas znanega fanatičnega klerikalca. To mi je bila nekaka privlačna moč, da sem vstopil v gostilno, v nadi, da tudi jaz zasledujem pogovore strastnega bojvnika. Prišedši k mizi, pozdravim navzoče in si naročim vrček piva. Nisem se varal. Predno mi natakariča prinese zaželjeno pivo, vnel se je znova pogovor med omenjenim klerikalcem in nekim mirnim človekom, ki je le malo govoril, a — kakor sem jaz presodil — bil popoloma naprednega mišljenja. «Kaj si vendar liberalci vse domišljujete?» vprašal je ognjeviti klerikalni bojvnik nasprotnika. «Večkrat sem že čul kakega liberalca trditi, da se je človek povzpел iz opičjega rodu. Vpoštevati se mora, kar je dokazano po starih egiptovskih ostankih (mumijah), da se v zadnjih približno 6000 letih ni dogodila nikaka izprememba med človekom in opičjim rodom. Kako je vendar mogoče, da bi se bila dogodila ta izprememba v prvih približno 2000 letih. Po sv. pismu je od začetka sveta 5662 let. — Nasprotnik, kateri je mirno poslušal njemu dano vprašanje, zavrne klerikalca: Vas kratkovideže moram le obžalovati, ker ste z Judi v velikem nasprotju, zlasti Vas, ki ste obiskovali šolo, kjer ste se gotovo učili, iz kakšnih plasti obstoji zemlja, kakor to uči veda z dokazi po gotovih odločajih naravnih moči in časov, zatoraj morate tudi vi prištevati naši materi zemlji le približno 8000 let. Z odprtimi in zdravimi očmi se delate slepega in nečete videti. Poglejte malo natančneje lepo naravo in vso razdelbo zemeljskih plasti in naši boste, da je teh 8000 let, katera se prištevajo naši zemlji, le kratka preddoba proti pravi približni starosti naše zemlje. Če se vpoštevata približna starost naše zemlje, sklepati moramo po ohranjenih dokazilih (dokumentih), katere nam hrani v veliki izberi naša zemlja v svojem naročju, da je ona stara že večkrat 8000 let, in ti nam izpričujejo, da je Bog že v davno minulih časih, torej ne pred 8000 leti, temveč preteklo je že na stotisoče let, poklical iz mladostne

Čujte!

«Pa pravi, da se nas nič ne boje, a če pogledam okrog, (tu se je slišalo, kako se je obrnil na okrog), ne vidim nikogar. Da, gospoda moja, edino le na pravi krščansko-katoliški reelni podlagi more in mora vzrasti nova vseslovanska politika.»

In zopet čudenje. Čudile so se tudi mačke po strehah, ki so ravno praznovale svojo «ofcet», in ki so med govorom utihnile. A ko je Trampalež utihnil, začel se je tak vrišč, da jo je še celo nemuzikalični Trampalež pobral iz ulice. V bližini pa so se trdo začela zapirati okna in slišala se je tudi kaka kletvica.

In vender se ta «vseslovanski govor ne more ohraniti poznejšemu rodu, ker ga Trampalež ni govoril. Gospod Tone namreč najbrže Trampaleža niso pustili k shodu, vsaj «Slovenčevo» poročilo ga čisto nič ne omenja.

Jaz pa, ki sem rešil najvažnejši odstavek iz njegovega govora, najlepše jedro, zagotovil sem Trampaležu pri naših «vseslovanskih» vnukih slavo, sebi pa srčno hvaležnost.

naravne moči najprej v vodi živeča živalska bitja, katera tvorijo dandanes cela gorovja, n. pr. kreda, ki obstoji edino le iz malih vodnih živalic, kresalni kamen i. t. d., dalje rastline in za tem živali na suhem. Vpoštevati se ima premog, ki ga danes dobivajo v že davno nakopičenih zalogah. Pri tem in enakem delu, ko se zemeljske plasti prekopavajo, najdejo se dandanes popolnoma ohranjene in okamenele že v prvih časih živeče in izumrle živali, katerih Adam in poznejši Noe nista poznala. To se je zgodilo, da so zemeljske plasti skozi velikanske in notranje kombinacije pokrile te živali in nam jih do danes ohranile v pričevanje od davno minulega prvega živalskega življenja tu na zemlji, o katerem pred 200 leti še nihče sanjal ni. Vzrok temu je bil, da so naravoslovci prejšnjih stoletij ogledovali in opazovali zemljo le na njenem površju, ker jim ni bila prilika nudena, jo opazovati v notranjih njenih plasteh. Tako so ti, zaviti v obleko resnice, nadaljevali stare izročene pripovedke in domišljije o stvarstvu, kar se je pa dandanes pokazalo v drugi luči in starosti po temeljitem preiskovanju ohranjenih nekdanjih resničnih ostankih o prvem rastlinskem in živalskem življenju tu na zemlji. Nam zemljanom se vidi teh 5662 let od začetka stvarstva po Mojzesu precejšnje število, a v pravi primeri s starostjo naše zemlje je pa ta vrsta let kakor trenutek v našem življenju. Dobili smo v starih poročilih, pravljicah ali basnih povedano o stvarstvu, katera sporočila so šla od ust do ust, ali je bila pisana beseda merodajen vir vsega obstoječega. Kakšno podlago pa ima današnja veda o stvarstvu in izpremembi, ki so se godile na zemlji, da se upa priti na dan s trditvami, katerih svet pred 100 leti ni poznal. Stvarjenje je vedi neznano, nasproti pa leži razvoj po svojih dobrih časih zemlje vedi danes jasno pred očmi. Novejša veda o razvoju vsega obstoječega in davno minulega nima drugega za podlago, kakor pesek, kamen in zemeljske plasti pod svojimi nogami in na to se opira. To edino o nekdanjem prvem življenju in starosti zemlje je odprlo vedi vrata, kar je nevednost trdovratno imela zaprto na stotisoče let. In te mrtye in okamenele priče dajejo človeku dokaze, kako je bilo, da njemu ni treba več sanjati ali pa slepo verjeti domišljijam in pravljicam. Na tej podlagi je bilo mogoče, nazaj zasledovati vse življenje v davnominule prvotne čase in zemlji dati pravo približno starost. Konec ...

Dvojni krah v Cerkljah.

Poroča se nam, da se gode v Cerkljah čudne stvari. Priti mora v kratkem do velikega klerikalnega poloma, kateri bo v prvi vrsti zadel naše uboge, a žalibog zapeljane kmete. Vedeli smo že naprej, da se ondi nekaj kuha, a da stoje razmere tako slabo in da so v potapljaljoči se ladiji prišli na sled tako hudi, a nevarni luknji, tega se nismo še tako hitro nadejali. Pravijo, da je profesor Jenko, ki pa je sedaj srečno odnesel svoje pete v Seret v Bukovino, znal umetno mašiti te velike špranje, da se gnila ladija že prej ni pogreznila. Toda, odkar so se Cerkljanci iznebili kakor mōra na njih visečega profesorja, se ondi opazuje nekam čudno gibanje pri ondotnem županstvu, pri posojilnici, pri kmetijskem društvu in sploh pri vseh onih društvih ter zastopih, kjer so imeli profesor Jenko in njegovi pristaši odločilno besedo.

I. Posojilnica.

Minuli teden je bil predmet raznim govoricam po Kranju in okolici, da so prišli na sled precejšnjemu poverjenju v ondotni posojilnici, da je pobegnul bivši njen načelnik Janez Podjed iz Dvorjan, potem tudi, da so ga že dobili in zaprli i. t. d.

Naš poročevalec nam piše k temu:

V klerikalni posojilnici in hranilnici cerkljanski, ki je član slovite «Gospodarske zveze», so se že dlje časa godile take reči, ki glasno pričajo, kako strašna nesreča so take vauke posojilnice za ubogo kmetško ljudstvo, ki nosi kravvo zasluženi denar vanjo ali pa jemlje iz nje zapeljiva posojila. Pa saj ni čuda! Navaden kmet, ki zna komaj podpisati svoje ime, toraj nima niti pojma

o kakem hranilničnem poslovanju, še manj pa o kakem knjigovodstvu, se imenuje načelnikom. Ostali odborniki, istotaki duševni reveži, izmed katerih je nekaj časti vrednih, nedolžnih, a žalibog prezaupljivih mož, so pač odborniki le na papirju. Ne vodijo se nobene knjige, uradni prostori so večinoma zaprti, posojila se dajejo in izplačujejo kar na cesti, delajo se zapiski kar v žepno beležko i. t. d., potem vendar ni čudo, ako blagajničar nima nikoli cvenka v blagajni, in konečni rezultat je — primanjkljaj.

Ze nekaj let sem je bil duša posojilnici njen bivši načelnik Janez Podjed iz Dvorjan, ki je vnet pristaš ožlindrane klerikalne stranke in ki se je ob vsaki priliki silil v ospredje, agitiral in volil s klerikalno stranko. Pa saj tudi ni imel drugega posla. Svoje posestvo, katero je prepuščal drugim v oskrb, je zanemarjal, ker je imel preveč nepotrebnega posla v posojilnici. Bil je pri posojilnici obenem vse skupaj: načelnik, blagajnik, tajnik i. t. d. Kakor že omenjeno, je imel blagajnik svojo «kaso» vedno prazno, le po imenu in najbrž zaradi lepšega je bil blagajnik, Podjed pa je v svoji hiši ležal in se valjal v denarju. Imel je — kakor sedaj odborniki sami javni pripovedujejo — desetake, petake i. t. d. spravljene kar za «tablo», ali so ležali po miznicah in policah raztreseni, srebrn in zlat denar pa je nosil seboj in se ž njim bahal doma in po okolici. Ze prej se je govorilo, da je enkrat — malo vinjen — prinesel v neko gostilno v Velesovem cel mošnjček cekinov, porogljivo se bahaje, češ, glejte, tudi cerkljanska banka ima cekine. Vrgel je na klop mošnjček, ki se je razsul in razletel po tleh. Navzoči pivci so seveda prav pridno hiteli pobirati raztresene cekine. Poleg posojilnice se je pečal tudi z drugimi postranskimi posli, le za na svojem posestvu si ga redkokdaj videl. Barantal je s konji, prodajal in kupoval bicikle, se na njih okrog kolesaril in si tako preganjal čas. Ta Podjed je tudi predsednik krajnega šolskega sveta, kjer je šestokrat izkušal napraviti prepir in netil sovraštvo med učitelstvom. Imel je že nekaj hudih prask z višjimi šolskimi oblastvi.

Sedanjemu načelniku posojilnice, kapelanu Matevžu Kosu, ki je šele nekaj časa na čelu tej posojilnici, se je menda vse to Podjedovo postopanje zdelo nekako sumljivo in vsled tega je poklical svojega prednika tega Janeza Podjeda k sebi, in pripoveduje se, da sta imela prav živahen, a resen pogovor. Tudi kapelanu, da bi odvrnil vsak sum od sebe, so se tedaj pričele odpirati oči. Posojilničarji se dan na dan pritožujejo čez razne nerednosti in ena stranka je celo pravila, da je Podjed prej imel shranjenih več vložnih knjižic, iz katerih je brez vednosti dotičnih strank vzdigoval denar. Dosedaj nam je znan le en sam slučaj, morda počasi pridejo tudi drugi na vrsto. Seveda, če je šlo to tako dalje, potem se ni čuditi, **če pogrešajo pri posojilnici 800 goldinarjev.** Sedanji predsednik je dal Podjedu osem dni odloga, da uredi stvar. Podjed se je kmalu na to odpeljal v Ljubljano. (Glej beležko v «Novičarju»!)

II. Kmetijsko društvo.

Tudi to nebodigatreba društvo je eno tistih društev, katerih kar mrgoli po naši ubogi deželi. Taka društva je ustanovljala naša hinavska klerikalna stranka s pretvezo, da bi slovenskega kmeta vdinjala za dlje časa v svoje politične namene.

Ze takoj v začetku obstanka tega društva se je pokazalo in tudi naš list je že parkrat pisal o tem, kako kmalu bode konec njegove slave. Društvo so vodili razni popolnoma trgovine nevešči ljudje (glavno besedo sta menda imela zopet že zgoraj vpisani Podjed in njegov brat), razpečavali so kmetje poljske pridelke nekaj časa na debelo, a ko so se tukaj prav pošteno opekli, so začeli s sirarsko zadrugo. In fiasko zopet tukaj! Zadruha ni uspevala in tudi ne more uspevati. Cele kupe sira se je pokončalo, ker ga niso mogli razpečati. Na dan 2. novembra bi se imel vršiti izredni občni zbor tega «kmetijskega» društva. Na dnevnen redu je bila razdružba zadruge. Kmetje so se vdeležili v velikem številu tega zbora, kjer je prišlo do precej hudih pri-

zorov. Opeharjeni kmetje sedaj zahtevajo, naj se polože račune, katerih jim pa odbor ne more dati, ker jih nima. Dà, malo je manjkalo, da ni prišlo do krvavih pretepov. Podjed jih je sicer par skupil, ker mu je nek kmet priložil krepke zausnice, a do zborovanja ni prišlo. Vsled tega je odbor sklical nov občni zbor na dan 30. t. m. z istim dnevnim redom.

Kakor se govori, nekateri trdijo, da bo treba tudi tukaj **okrog 2300 goldinarjev doplačati.** Čakajmo, kaj nam prinese dan 30. novembra t. l.

In, dragi čitatelj, sedaj morda povprašuješ, kdo bo trpel to brezvestno, malomarno in lakomiselno postopanje pri posojilnici in pri kmetijski zadrugi. Kmetje in zopet kmetje, ki so ubogi, zapeljani in preveč zaupljivi ljudje, vsi «zavedni» volilci dr. Brejca in dr. Šustersiča, očeta te koristne in kmeta osrečujoče gospodarske organizacije.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Prestavljeni so: učitelj Anton Mahkota iz Sela v Cerklje, učiteljica Ana Moos z Vrhnike v Sisko in učiteljica Pavlina Rus iz Strekljevca v Zgornji Tuhinji. — Župnikom v Kranjski gori je imenovan g. Ludovik Škufca, sedaj župnik v Krškem. — Deželni odbor je imenoval gg.: nadinženirja Antona Klinarja stavbenim svetnikom, inženirja Ivana Sbrizarja nadinženerjem, stavbenega pristava c. kr. državnih železnic Matija Krajca in deželnega stavbenega pristava Rudolfa Zajca pa inženirjema. — Prestavljena sta prometna železniška uradnika gg.: Lambert Budan iz Škofje Loke v Zeltweg na Štajarsko in Ivan Varl iz Kranja v Podnart.

Praznik Vseh svetnikov. Starodavna, a lepa je navada, spominjati se svojih dragih ranjkih. V ta namen hiti vse staro in mlado ta dan na pokopališče, kjer ima skoro vsakdo kakega domačega, čigar grob potem okinča in ozaljša. In tako je bilo tudi letos. Vreme je bilo krasno, kar je mnogo pripomoglo k mnogobrojni udeležbi. Ob polštirih je zapel tukajšnji čitalniški pevski zbor pod vodstvom g. učitelja V. Rusa pred spomenikom našega pesnika-velikana Prešerna dvoje prav ganljivih žalostink.

Tehant Koblar — zopet pogorel. Kakor blisk se je raznesla vest, da je naš «preljubljeni» prijatelj, kranjski tehant, v zadevi «med živimi» mu izročene hranilnične knjižice za **10.000 kron** propadel tudi v zadnji, najvišji inštanci. Vzlic temu, da je bil dekan Koblar pri prvi inštanci v Ljubljani zaslišan pod prisego, sta druga in tretja inštanca razsodili, da mora tehant Koblar postavnemu dediču, ubogemu čevljarju bratu pokojne M. Eržen, izročiti dotično hranilnično knjižico in plačati vse sodne troške.

Prememba posesti. G. Lovrenc Rebolj, ki je pred kratkim kupil hotel «Novo pošto» v Kranju, je prodal to poslopje kamnoseku Rudolfu Jegliču.

Konzumu v Poljanah nad Škofjo Loko bo skoro zapel mrtvaški zvonec. Pravijo, da boleha že dlje časa na sušiči in da bo izdihnil koncem leta. Napravil je deficita okrog 5000 kron. Nek kmet s poljanskih hribov je moral plačati več stotakov. Bil je navdušen za konzum, da je bilo le kaj. Gorje tistemu, ki bi se drznil črhiniti čez konzum; takoj bi jo bil izkupil. A danes pa preklinja vse klerikalce. Ubogi kmetje, ki bodo morali pokriti primanjkljaj! Tako poka na vseh krajih in koncih, kmet pa bodi tiho in lepo plačaj, dokler te ne preženo s tvoje domačije.

«Gorenjec» pa «ta suha». Minuli četrtek so imeli tukajšnji dijaki spoved. Nekateri dijaki so nam prišli praviti, da so se tehant Koblar in njegova dva pomagata spravili na nedolžnega «Gorenjca». Prva besedica, ko se je odprla linica, je bila: «Ali berete «Gorenjca»? Odgovor: «Da!» — In linica se je zaprla. Ti gospodje pač nimajo drugih bolečin.

Od kranjske gimnazije. Večmesečni dopust je dobil vsled boleznii g. A. Peterlin, profesor matematike in fizike. Nadomestuje ga suplent g. Vojta, ki je ta teden ponesrečil pri nekem fizikalnem poskusu. Dotična tvarina mu je eksplodirala v čelo in ga nekoliko poškodovala. Morali so ga prepeljati domov.

Zadnji promenadni koncert. Godba tukajšnjega prostovoljnega gasilnega društva priredi jutri, dne 9. t. m. ob 1/2 12. uri dopoldne na glavnem trgu svoj zadnji letošnji promenadni koncert s sledečim sporedom: Komzák: Paradna koračnica; Franke: Koncertna simfonija; Vollstädt: Varijacije za krilni rog; Wlassak: Tvojemu srcu, polka francoska; Verdi: Kavatina iz opere Ernani; Wlassak: Koračnica nadvojvoda Leopolda Salvatorja. Za slučaj neugodnega vremena se vrši koncert prih. nedeljo.

Vaditeljski zbor «Gorenjskega Sokola» nam poroča: Ker nekateri radi ne puste vajencev zvečer v sokolsko telovadnico, vrši se za dotične vajence redna telovadba vsako nedeljo od 3. do 5. ure. — Pripomniti moramo, da razen članske telovadbe izvrstno uspeva telovadba vseh drugih oddelkov.

Volitev občinskega odbora v občini Sv. Katarina je izpadla naslednje, in so voljeni: županom Gregor Soklič, občinskima svetovalcema pa Janez Meglič in Andrej Primožič, vsi posestniki pri Sv. Katarini.

Zgorela je dne 2. t. m. v Dornicah, občina Smlednik, hiša posestnika Lovrenca Lavriča. V hiši sicer ni nihče stanoval. Streha je bila krita s slamo, pod streho pa je bilo spravljeno seno. Škoda se ceni na 1600 kron, Lavrič je bil zavarovan za 1000 kron. Sodi se, da je nekdo iz maščevanja zažgal to hišo.

Iz Škofje Loke se nam piše: Predsednikom krajnega šolskega sveta v Škofji Loki je namesto umrlega župnika gospoda Feliksa Zavodnika izvoljen gospod Luka Dagarin, posestnik v Puštalu in župan občine Zminec.

Dvorazredna ljudska šola v Gorjah se vsled sklepa deželnega šolskega sveta razširi v trirazrednico.

O bohinjski železnici. Na južni strani bohinjskega predora pri Podbrdu so dosedaj prevrtali okrog 1000 metrov, na severni strani pa 1460 metrov, tedaj vsega skupaj 2460 metrov ali 40% skupnega dela. Tudi obzidanje dobro napreduje, in so na severni strani od vhoda predora popolnoma obzidali že skoro okrog 800 metrov.

Dvojni krah v Cerkljah. Iz druge roke smo dobili naslednje poročilo: Vobče se tukaj govori, da imajo v v hranilnici nekaj posebnega. Janeza Podjeda, po domače Menartovega, več dni ni bilo doma. Kapelan Kos se je močno jezil nad njim in sam okrog pravil, da je brzojavil v Ljubljano, naj Menartovemu nikar ne dajo nobenega denarja, ako ga že prej ni vzel. Menartov je namreč prosil za Jož. Galjota, posestnika iz Spodnjih Brnikov, v ljubljanski hranilnici večjo svoto denarja in mogoče je, da je Janez Podjed prejel denar, katerega pa Galjota ni izročil. Sedanji posojilnični načelnik je že mislil, da mora pustiti Menartovega Janeza aretirati, a pozneje tega ni storil. Iz vsega tega se lahko razvidi, da pride še mnogo na dan. Posojilnični blagajnik Janez Škodlar, po domače Špan iz Dvorjan, že dva dni hodi okrog, ves objokan. — Ko je kapelan Kos poklical k sebi Podjeda, katerega je radi velike nerednosti pri blagajni opomnil na hude nasledke, in ga obenem vprašal: «Kako bomo zopet uredili blagajno?», odgovori mu kunštni Janez; «Dolžnikom moramo zvišati obresti!»

Poroki. V ponedeljek, dne 10. t. m. se bode v Selcih poročila gospica Anica Šlibarjeva, hčerka spoštovanega ondotnega posestnika in gostilničarja g. Šlibarja, z gospodom Ivan Lovšinom, trgovcem iz Ribnice. — V Domžalah se je poročil minulo nedeljo gospod France Šmuk z gospico Regino Janušovo. Najprisrčnejše častitke!

Po selški dolini potuje te dni agent «Vzajemne zavarovalnice», ki nastopa prav predrzno in usiljivo. Ko pride v hišo, naravnost zahteva knjižico ali polico, češ, da je poslan od škofove zavarovalnice. Pri tem se sklicuje tudi na oznanilo s pričnice, ker je dne 26. oktobra ob 10. uri oznanil kapelan, naj se ljudje zavarujejo, in ravno sedaj potuje po dolini — potovalec domače zavarovalnice. To je bil agent Černič. Somišljeniki, poučujte ljudstvo, naj pazi na tega žlindravega ptiča.

Zahtevajte „Gorenjca“
v vseh gostilnah in kavarnah!

Z Zgornji Šiški je umrl g. Fr. Mathian, sin od-dotnega posestnika, star šele 31 let.

V Mengišu je izvoljen županom Fr. Orel, svetovalcem pa Jožef Funtek, Jernej Vrhovnik in Franc Pečnik, vsi iz Mengiša.

K prometu tujcev. Letos je prišlo v Kamnik in Mekinje 307 strank (241 moških in 294 ženskih, skupaj 555 oseb). Izmed teh jih je bilo 172 iz Kranjskega, 185 iz drugih avstrijskih dežel, 156 iz Ogrskega, 1 iz Bosne, 2 iz Nemčije, 1 s Francoskega, 8 iz raznih drugih dežel. Mudili pa so se ondi: 50 do 3 dni, 36 do 7 dni, 52 do 14 dni, 67 do 3 tedne, 40 do 4 tedne, 99 do do 5 tednov, 60 do 6 tednov, 50 čez 6 tednov. V Kamniku in Mekinjah je razpolago v gostilnah 145 in v zasebnih hišah 136 postelj za tujce ter 19 voznikov. Pod vodstvom vodnikov se je napravilo 15 tur, brez vodnikov pa je napravilo 300 oseb razne gorske izlete.

Na Kranjskem sploh.

Poneverjenje v «Umetniškem društvu» v Ljubljani. To mlado, a krepko se razvijajoče društvo je zadela prav občutna nesreča. Zgodila se je v društvu defraudacija, katero je storil društveni blagajnik J. Grohar. Vzdignil je iz hranilnice ves društveni denar in tudi blagajno je izpraznil, vsega skupaj okrog 2000 kron, ter pobegnil menda v Ameriko. Grohar je bil edini klerikalec v odboru tega društva, katero je oropal do zadnjega vinarja.

Križem sveta.

Konzum v Marenbergu na Štajarskem tudi crka. Dolgovi konzuma znašajo pri posojilnici v Marenbergu 57.000 kron z ostalimi obrestmi, pri «Ljudski posojilnici» v Ljubljani pa 55.000 kron. Pač lepo gospodarstvo!

Razne vesti. V zadnjem času so čutili na mnogih krajih potres. — Žena z brado, ki se je kazala v Ljubljani v cirkusu Barnum, je umrla v Novem Jorku v Ameriki. Bila je trikrat omožena. Zapustila je lepo premoženje, ker je imela 200 dolarjev plače na teden. — V Inomostu so se stekli italijanski in nemški vseučiliški dijaki. Dva dijaka sta nevarno ranjena. — 150 letnica loterije v Avstriji se je praznovala pretečene dni. — Na Dunaju se je ustrelil zasebni A. Majeovski. Predno je šel v smrt, je naročil in plačal svoj lastni pogreb. — V Vinkovcih je umrla vdova Zofija Stojanović, stara 104 leta. Omožena je bila 60 let. Svoje premoženje 30.000 K je zapustila cerkvi.

Četrta milijona kron je zapustil za ustanovitev kuharske šole pred kratkim v Velikem Varadinu umrli odvetnik Fr. Botto, ki je živel skoro vse dni svojega življenja ob sami vodi in kruhu.

Pobegnil je na Dunaju inženjer Kurt Bauer, ki se je ponujal, da napravi načrte za električno železnico iz Kranja v Kamnik. Poneveril je okrog 50.000 kron. Izkušal je izvabiti tudi od kranjske občine 14.000 kron, a pozneje je zahteval samo 1000 kron, da bi izdelal načrte za to železnico. Seveda mu jih niso dali. Bojimo se pač, da se mu je kaka občina vsedla na limanice.

Ženin brez nog. Iz Brna javljajo: V Brigu, v kantonu Walis se je poročil te dni pohabljenec Schmidhalter, ki se je pred leti ponesrečil in so mu morali zato odrezati obe nogi prav do trupa. Njegovo telo je pritrjeno na desko, in mož se pomika s svojima močnima rokama naprej ter gre lahko sam celo po stopnicah. Schmidhalter je prodajalec cvetlic in si je s tem že precej prihranil in tako je lahko dobil tudi ženo. Na svatbi je mladi zakonski mož celo — kegljal.

Deželnozborske volitve.

Minuli teden se po vsej pravici lahko imenuje «volilni» teden, kajti skoro vse dni v tednu so volili, po posameznih kronovinah svoje zastopnike v deželne zборе. Izvoljenih je:

Na Štajarskem. Slovenci so ohranili v kmetskih okrajih svoje postojanke. Najznačilnejša je bila volitev v ljutomerskem okraju, kjer je bil preko vseh kandidatov, v prvi vrsti pa preko najzagrizenejšega klerikalca Korosca, ki je hotel biti po vsej sili deželni poslanec, izvoljen

vri narodnjak Ivan Kočevar iz Središča. Ta je dobil 70, Korošec pa le 43 glasov. Živio! — V nemških okrajih so bili nemški klerikalci strahovito poraženi, kajti izgubili so kar štiri mandate. Kmetška stranka bo tedaj obstala iz 7 poslancev. — V mestni skupini so seveda izvoljeni sami Nemci. V celjski mestni skupini so zmagali tudi Nemci. Tu je namreč dobil Nemeč župan Stallner 707, Slovenec dr. Karlošek pa 364 glasov; v ptujskem okraju Nemeč dr. Kokosiček 503, Slovenec dr. Ploj pa 229 glasov.

Na Koroškem so volili ta teden v splošni kuriji štiri poslance. Slovenci so postavili v tem razredu samo enega poslanca, župana Ureja, ki je dobil le 1296 glasov. Slovenska stranka se skoro prav nič ni brigala za volitve in, dasiravno je ta okraj po večini slovenski, je vseeno zmagal nemški nacijonalec celovski podžupan dr. Metnic. — V ostalih treh okrajih je potrebna ožja volitev, in sicer v beljaškem, v šentvidskem in v trbiškem okraju.

Na Dunaju je bila udeležba pri volitvah uprav veïkanska. Krščanski socialisti so delali z neznanskim terorizmom in sleparijo, tako da je padlo na Dunaju vseh 21 mandatov v njih roke. Včeraj se je vršila v okraju Favoriten ožja volitev med kršč. socialistom Prohasko in dr. Adlerjem, in tudi v tem okraju (21. mandat) je prodrl kršč. socialist Prohaska z 6262 proti 6223 glasov, katere je dobil soc. demokrat dr. Adler. Agitacija je bila z obeh strani strahovita. Deset oseb je ranjenih, mnogo pa za vrtilih. — V mestih in trgih na izgubili Luegerjanci nekaj mandatov, toda, ker so si priborili skoro vse kmetške občine in še Dunaj, znaša skupno njih pridobitev 9 mandatov, torej imajo v deželnem zboru zopet večino.

Tedenski sejem v Kranju dne 3. t. m.

Prignalo se je 145 glav goveje živine, 4 telet, 104 prašičev, 5 ovac, — kozlov, 59 buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7·50, prosa K 7—, ovska K 6·50, rži K 6·50, ajde K 7·50, ječmena K 7—, krompirja K 1·80, fižola: ribniški K 9·25, koks K 10·75, zelen K 7·50 do 8—.

Gospodarske stvari.

Najnovejša ideja je, pod zemljo namakati rastline. Namesto da se od zgoraj priliva rastlinam, poskušajo razni vrtnarji, kako bi s pripravno izpelanim kanalizacijskim sistemom namakali korenine. Vodna cev naj se položi v zemljo, in sicer tako globoko, kakršna je pač vrsta rastlin. Napravljen petelin pa služi za dotok vode. G. dr. Ernest Kramer, ravnatelj kemičnega poskušališča v Ljubljani, je že pred poldrugim letom izdelal načrt, kako izpeljati cevno omrežje, po katerim bi se voda kakih 30 cm pod zemeljsko površino dovajala na korenine.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu oktobru 1902 je vložilo 295 strank K 78.150·32, dvignilo pa 267 strank K 72.546·65, 6 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil K 25.002—, Stanje vlog iznaša K 2,857.497·45, stanje hipotečnih posojil K 1,829.418·55 in denarni promet K 309.897·83.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu oktobru je 216 strank vložilo K 50.322·08, 163 strank dvignilo K 24.355·31; 24 strankam se je izplačalo posojil K 21.608—, denarni promet K 243.551·31.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu oktobru 1902 je 126 strank vložilo 37.768·39 kron, 71 strank je vzdignilo 13.050·38 K, 18 strankam se je izplačalo posojil K 30.980—. Stanje vlog K 562.231·98. Stanje posojil K 308.534·23. Denarni promet 99.605·83 kron.

Vinska poskušnja v Krškem. Letošnje leto se je pridelalo v krškem političnem okraju obilo in prav dobrega mošta. Da se širše občinstvo prepriča o dobroti tega pridelka, priredi krška kmetijska podružnica v nedeljo dne 23. in v ponedeljek dne 24. novembra 1902 vinsko poskušnjo v Krškem. Na tej poskušnji bode mnogo vina iz vseh občin in vinskih leg krškega političnega okraja. Vljudno se torej vabijo vsi oni, ki potrebujejo dobrega naravnega vina, da se udeleže te poskušnje. S tem jim bo dana ugodna prilika, da brez izgube časa lahko

takoj sklenejo kupčijo, ali se vsaj seznanijo z raznimi vinogradniki ter spoznajo vina iz raznih leg. Dopoldne bodo tudi poučna predavanja o kletarstvu.

Iščem učenca

kateri bi imel veselje do pekovske obrti in je pošten. Pogoji so jako ugodni. Nastop takoj.

176—1

Lovro Sušnik, Škofja Loka.

Mestna hranilnica v Kranju obrestuje hranilne vloge po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

2—21 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 2,857.497·45. Stanje hipotečnih posojil K 1,829.418·55.

MATIJA AŽMAN

mizar za stavbe in pohištvo

v Kranju št. 123

v lastni hiši

naznanja slavnemu p. n. občinstvu, da je popolnoma prenovil svojo delavnico, katero je spopolnil z najnovejšimi, modernimi stroji, katere goni električna.

Imam obilo suhega lesa v zalogi in sprejemam vsa, tudi največja v mizarstvo stroko spadajoča dela in jih izvršujem dobro, so-157—7 lidno in po najnižjih cenah.

Vsi kmetovalci

se lahko prepričajo, da je najboljšo sredstvo konje, krave, telice, vole, prašiče, ovce i. t. d.

obdržati zdrave, močne, ješče in debele če se jim primenuje h krmi

živinski prašek

iz lekarne Piccoli, pri Angelju, Ljubljana
Dunajska cesta.

En zavoj ¼, kilogr. stane 50 vin., 10 zavojev 4 krone. — Zunanja naročila po povzetju.

Spøstovani gospod Piccoli, lekar v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svojej živini in po velikem povpraševanju od svojih znancev in družih po Vašem živinskem prahu; prišel sem do prepričanja, da je vaš živinski prah izboruo zdravilo, katero bi se ne smelo v nobenem hlevu pogrešati.

Z odličnim spoštovanjem And. Kocjančič.
Podgora pri Gorici, 13./VI. 1902. II. 162—6

Loterijska srečka dne 31. oktobra t. l.

Trst: 45 42 36 61 39

Št. 1442.

Razglas.

175-2

Daje se na znanje, da se bodo mestne tehtnice, šatorina in tržina potom javne dražbe oddale za tri-letno dobo, t. j. za leta 1903, 1904 in 1905 v najem. Dražba se vrši

12. dne novembra 1902

ob 10. uri dopoldne v občinski pisarni, kjer so tudi pogoji od danes naprej vsakemu na vpogled razgrnjeni.

Županstvo v Kranju

29. dne oktobra 1902.

Diljem Požgaj

knjigovez v Kranju, glavni trg 132
v hiši g. M. Bizjak

priporoča svojo

največjo knjigovoznico na Gorenjskem

opremljeno z vsemi potrebnimi modernimi stroji in pripravami. Izdeluje vsakovrstna vezanja, od preprostih do najfinejših, kakor tudi različna galanterijska dela — vse okusno, trpežno in po najnižjih cenah. 160-6

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v upravnistvu „Gorenjca“.

1-46

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike l. t. d. 81-24

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepenke v najboljših kakovostih. — Strel vodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premenbe in vsakršne poprave. Zgradba stranišč in kopalnih naprav od preproste do najfinejše izvršbe proti jamstvu primernega, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno. 118-15

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomazeva žindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Gene nizke.

105-25

priporoča Iv. Fr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila
šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem
Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Garantirano pristni 168—4

BRINJEVEC

lastni izdelek

Petra Šmida

v Šelcih pri Škofji Loki.

Išče se za filijalko v Škofji Loki izurjen,
neoženjen

poslovodja

špicerist, nemškega in slovenskega jezika več v besedi
in pisavi, z dobrimi izpričevali. Vstop z marcem 1903.

Ponudbe naj se vposljejo do 15. novembra t. l. na
tvrdo **Franc Dolenz** v Kranju. 174—2

148—4

Dr. pl. Trnkoczyja

Kranjski redilni prašek za prašiče

1 zavoj 50 vin., 5 zav. samo 2 kroni naj kupi **vsak**, kdor
redi prašiče, da doseže, da postanejo prašiči mesnati,
tolsti in debeli, da imajo okusno meso, kar se doseže s
tem praškom gotovo, hitro in najcenejše.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso zrli, tudi so bili sila revni. Slučajno
sem dobil za poizkušnjo od enega svojih ljudi en zavojček **redilnega
praška za prašiče**, človek se mora kar čuditi! Ne mo-
rem svojih prašičev dovolj krmiti in so se v nekoliko dneh močno zredili spriču
tega izbornega pomočka. Morem ga vsakomur najbolje priporočiti in ga bodem
tudi priporočal.

Prosim s povratno pošto pet zavojčkov **redilnega praška
za prašiče**.

31. X. 1900.

Z velespoštovanjem

Jožef Englisch, ogleda zel. proge, Belišće, Slavonija.

Uradno poverilo.

Predstojeci prepis se popolnoma ujema z izvornikom, pisanim na dopisnico,
na kateri sta znamki za 4 flerje in 2 vinarja.

V Ljubljani, dne 3. (tretjega) oktobra 1901 (tisoč devetsto prvega leta).

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Pri zdravih prašičih, najsi bodo mladi ali stari, zadostuje na-
vadno en zavoj za 50 vinarjev.

Dobiva se pri **vseh trgovcih**, ako ne, potem po pošti iz **lekarne
Trnkoczy** v Ljubljani.

Pri tej se tudi dobiva: **dr. pl. Trnkoczyja
balzam** (že 30 let svetovnoznani). 1 stekl. 20 h,
12 stekl. 2 kroni, 24 stekl. 4 krone prosto poš-
tine, 6 tucatov samo 10 kron, poštnine prosto.
— Izborne **želodečne kapljice** (enake prejšnjim
Marijacejskim kapljicam, želodčnemu
grenkemu likerju, želiščnemu vinu
i. t. d.) 1 stekl. 40 h, 6 stekl. 2 kroni. — **Pilne
odvajalne, želodec čisteče**. 1 škatla 42 h, 6
škatel 210 kron. — **Kašljev, pljučni in prsni
sok ali zeliščni sirup**. 1 stekl. 1-12 kron, 6
stekl. 5 kron. **Drgnilni, udov in protinski cvet**. 1 stekl. 1 krono,
6 stekl. 4-50 kron. — **Tinktura zoper kurja očesa**. 1 stekl.
80 h, 6 stekl. 3-50 kron. — **Raztvorjajoči, čistilni čaj**. 1 zav.
1 krono, 5 zav. 4 krone. — Vsak dan prihajajoča zahvalna
pisma, tudi od zdravnikov hvalijo ta sredstva.

Učenca
sprejme **Henrik Suttner**, urar v Kranju.

177—1

J. Sartori

ključničarstvo in trgovina z železnino
v **Radovljici, Gorenjsko**

priporoča svojo zalogo najboljših
mlatilnic na vitle po K 103—
„ „ roke „ „ 112—
vsake vrste slamoreznic, šivalnih strojev za krojače
in šivilje, kolesa (bicikelji) od K 160—240.

Najboljše železo in jeklo, kovina za okna in vrata
štedilna ognjišča vsake vrste, knjiške posode

i. t. d. i. t. d. 112-16

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice števil. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.
74—26

Vzorce pošilja na zahtevanje poštnine prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

Janko Kocmut

v Kranju

uljudno priporoča slavnemu občinstvu v mestu, kakor
tudi na deželi svojo zalogo

galanterijskega in
norimberškega blaga

dalje vsakovrstnega papirja in vsega v to stroko spa-
dajočega blaga.

Nadalje priporoča

za **Miklavža in Božič**

najnovejše vrste
igrač v veliki izberi.

kakor tudi druga primerna darila za Božič in Novo
leto po najnižji ceni.

Za mnogobrojni obisk trgovine proseč beleži

z odličnim spoštovanjem

Janko Kocmut.

Priznано najboljšę

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencę po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. 82—23

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!

Andrej Boucon

149-8 LJUBLJANA
Prule (Sredina) št. 18

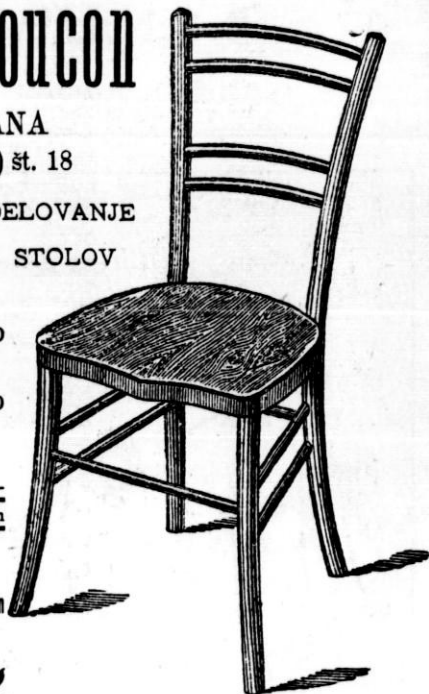
TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE
in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, ki se izvršujejo
natančno po naročilu.

Znanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in
frankovano.

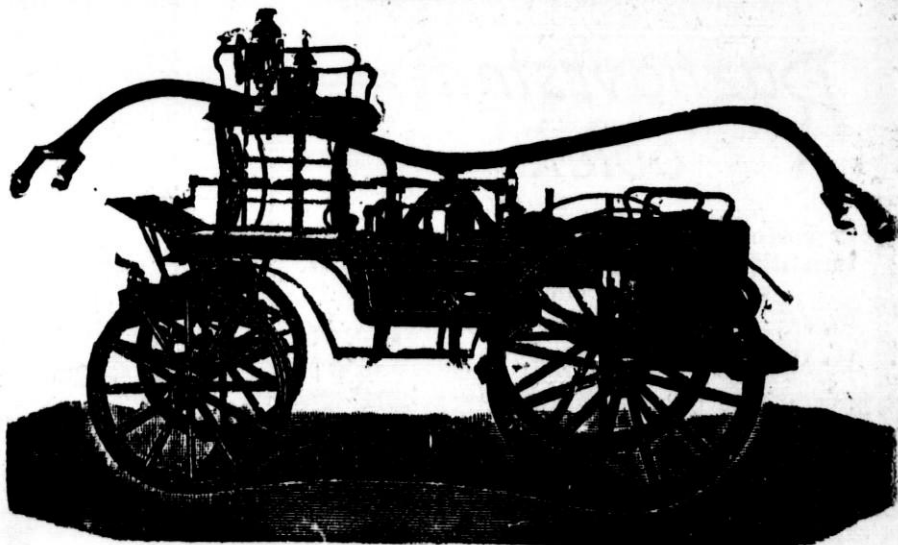
C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica čevl in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporočila 13—42

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnicę vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi hipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, kipežne in cene
priporočila prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
v Ljubljani.

75—25

Večkrat premitano!

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, salona
pohištva,

priporočila vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podok-
otročjih vozičkov, nastoljacev, poli-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 60—23

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastoj in poštne prosta.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies

Ljubljana 76—24

tovarna za stroje, železo
in kovinolivarna

priporočila kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

Primerna darila

ure, zlatnino
in srebrnino
po jako nizkih cenah

priporoča

H. SUTTNER, urar

v Kranju. 73-21

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Stanje hranilnih vlog:
1,200.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 36.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poročtvom
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje

po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 20-42

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 97-19

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici št. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih
oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih,
turistiških in kolesarskih oblek, havelokov,
površnikov in zimskih sukenj.

Različno blago, in sicer najmoderneje je vedno
14-41 v zalogi.

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

3-21

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Prešernove
poezije

v novi popolni izdaji z življenje-
pisom, literarno-zgodovinskimi črti-
cami in estetično oceno. — Uredil
Anton Aškerc. — Elzevir-izdaja
(rudeče usnje z zlato obrezo 3 K,
96-19 po pošti 3 K 20 h.

Založništvo

L. Schwentner

v Ljubljani.

Kathreinerjeva
= Kneippova
sladna kava. =

Nobena gospodinja
naj ne odlašaja dalje
uvesti to zdravo in
ukusno kavo pijačo.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejeman za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrta leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnštvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.